

Homeopatická společnost, z.s.

Hráského 1927/19

148 00 Praha

email: homeopol@email.cz

www.homeopatickaspolecnost.cz

zastoupená Ing. Janem Matyášem, předsedou spolku

vypracovala připomínky k návrhu zákona o léčitelských službách

Záměr zákona lze označit za přiměřenou regulaci, která upřesňuje požadavky na poskytovatele léčitelských služeb definované již dříve v občanském zákoníku a zavádí Národní registr léčitelů. Obdobně v živnostenském rejstříku dříve existovala volná živnost „přírodní léčitel“

Návrh zákona trpí více hrubými vadami, které tento záměr poškozují a tím potenciálně komplikují občanům přístup k léčitelským službám.

Nešťastně je zvolená definice léčitelských služeb. Zákon musí jasně definovat, co je již „za konáním“ tedy na co se uvedená právní norma vztahuje. Podle definice léčitelských služeb se vztahuje na jakoukoli lidskou činnost, neboť prakticky každá lidská činnost je motivována snahou o zlepšení nebo udržení zdraví. Pokusili jsme se naznačit možnou cestu zlepšení definice v připomíncech, ale neodpovídáme za tvorbu návrhu. Další vadou je negativní použití obdobně pojaté definice zdravotních služeb. Z uvedené kombinace **všeobjímajícímě pojaté definice léčitelských služeb** s vyloučením (taktéž nejasně) definované zdravotní služby plyne, že nejrozšířenější léčitelské metody jako jsou homeopatie, antroposofie, akupunktura, tčm ad. budou na pomezí a o jejich „zařazení“ budou místo zákonodárce rozhodovat soudy v nastalých nebo již existujících sporech. **Vnímáme jako ztracenou příležitost** nestanovit v souladu se strategií WHO a EU **CAM2020**, že tradiční postupy používající prakticky neinvazivní a netoxické postupy mohou za návrhem zákona stanovených podmínek používat poskytovatelé léčitelských služeb. Hlavní znaky zdravotních služeb jako je státem garantované vzdělávání v akreditovaných programech medicínského studia v dostatečném rozsahu, jednoznačná vědeckost používaných metod a postupů, existence zdravotního výkonu v seznamu výkonů nebo proplácení z veřejného pojištění tyto metody nevykazují, **není proto důvod nechávat jejich poskytovatele a příjemce (klienty) v právní nejistotě nejasnou definicí léčitelských služeb.**

- Z dalších bodů návrh zákona neodůvodněně stanovuje povinnost poskytovat léčitelské služby pouze v prostorách uvedených v oprávnění, ačkoli některé z léčitelských postupů obvykle probíhají v přírodě nebo si je klient může vyžádat jinde. Tato podmínka se jeví nadbytečnou.
- Nemožností plnění trpí v současné době návrh na povinnost uzavřít pojištění, které však na pojistném trhu pro léčitele neexistuje.

- Povinnost vést záznamy o zdravotním stavu klienta je dána již platným občanským zákoníkem, ale klient není povinen souhlasit s uchováním záznamů a potažmo nahlížením do nich, přitom on jediný rozhoduje o tom, jak bude s jeho údaji nakládáno (viz. GDPR). Léčitelské služby jsou soukromoprávního charakteru, zde nelze použít donucovací (kogentní) ustanovení jako při činnostech ve veřejném zájmu např. ve zdravotních službách, kde osobní údaje slouží kromě jiného k proplacení služby z veřejného pojištění. Léčitel také nesleduje zdravotní stav z lékařského pohledu, ale postupuje v souladu s pravidly svého oboru (např. sleduje barvu aury)

Celý duch návrhu zákona vychází z úpravy zákona o zdravotních službách, s nímž se v důvodové zprávě také srovnává. To je chybný výchozí bod pro tvorbu zákona o léčitelských službách, a proto by měl být tento návrh přepracován, protože **léčitelské služby jsou služby v péči o zdraví mimo zdravotní služby.**

Z hlediska používaných metod a postupů je v léčitelství charakteristické použití **prakticky neinvazivních a netoxických postupů**, jedná se tedy o **postupy s nízkým rizikem** poškození zdraví. Tomu odpovídá i skutečnost, že v České republice nejsou (alespoň nám není známo) osoby poskytující léčitelské služby odsouzené za poškození zdraví, přestože to občanský i trestní zákoník dlouhodobě umožňuje. Současně mají léčitelské postupy zpravidla přesah do oblasti občanských a náboženských svobod, kterou občan vyjadřuje příklonem k tomu či onomu způsobu péče o své zdraví. **Nemají na ně tedy být kladeny obdobné požadavky jako na zdravotní služby**, které jsou ve veřejném zájmu realizovány odborně způsobilými pracovníky za veřejné prostředky, často za použití invazivních a toxických, tedy více rizikových, prostředků. To opravňuje k vyšší míře regulace u zdravotních služeb, která je u léčitelských služeb neopodstatněná.

V připomínkovém řízení k tomuto zákonu bylo osloveno 27 subjektů zdravotních služeb (které s léčitelstvím mají málo společného) a **pouze dva (tři) léčitelské subjekty**. To považujeme za značnou nevyváženost zejména s ohledem na záměr vyjít vstříc požadavkům občanů, z nichž vysoké procento využívá nebo názorově podporuje léčitelství. Připomínáme také, že ve **většině západních zemí Evropy není léčitelství regulováno zvláštním zákonem**, není kontrolováno ministerstvem zdravotnictví a spočívá na svobodné volbě klienta.

Navrhujeme připomínky zapracovat a znovu nechat projít připomínkovacím řízením. V případě zájmu tvůrce návrhu zákona jsme připraveni spolupracovat na tvorbě kvalitnějšího návrhu.

Návrh zákona o léčitelských službách a o změně zákona o správních poplatcích - připomínky

Subjekt	Č. př.	Z/D	Bez připomínek / Připomínky	Vypořádání
Homeopatická společnost, z.s.	1	Z Z Z	<p>§2 je zcela nevyhovující definice, zahrnující jakékoli lidské činnosti – vše lidské konání směřuje k udržení a zlepšení zdraví (masáž, modlitba, útěcha dítěte učitelem, pomoc stařence na přechodu...). Zákon musí jasně vymezit hranice působnosti, nikoli všeobjímajícně – zde to porušuje ústavně zaručená práva.</p> <p>U bodu (1) doplnit za první výskyt slova „jsou“ ...“soustavně vykonávané služby za odměnu“, ... <i>(pozn: soustavnost vyloučí z působnosti zákona jednorázové situace typu „babička natrhala kopřivy a dala je sousedce k uvaření čaje“.</i> <i>Odměna je typickým atributem služby, navíc zmíněná v §20.</i> <i>Případná poškození zdraví jednorázovou činností řeší občanský nebo trestní zákoník – např. když někdo jinému prokřupne záda a tím jej poškodí)</i></p> <p>Navrhujeme doplnit jako bod (2) Za léčitelské služby se nepovažují běžné lidské činnosti, činnosti charakteru duchovní služby a služby poskytované podle zvláštních předpisů <i>(pozn. myšleno zejm. živnostenské – masér, kartářka atd.)</i></p> <p>Současný bod §2 (2) se změní na (3) s dovětkem...“za předpokladu, že jejich poskytovatelé absolvují vzdělání v státem akreditovaném vzdělávacím procesu zdravotnických pracovníků v dostatečném rozsahu pro daný obor. <i>(vysv: řeší postavení hraničních oborů jako tčm, akupunktura, homeopatie ad. – buď za ně převezme stát zodpovědnost v plném</i></p>	

			<i>rozsahu – vzdělávání, vědeckost, proplácení z pojištění ad. a budou výhradou zdravotních služeb, nebo mohou být na základě vzájemné dohody léčitele a klienta poskytovány jako léčitelská služba.)</i>	
	2	Z	§3 bod (2) – vyškrtnout ... “která je bezúhonná” . To plyne z jiných paragrafů, zejm. §4 a §5. Vypadá to, jakoby kromě bezúhonnosti požadované tímto zákonem musela být i bezúhonnost absolutní.	
	3	Z	§3 bod (3) - doplnit možnost, „Při vzájemné domluvě poskytovatele a klienta může být služba poskytnuta i mimo místo uvedené v oprávnění. <i>(pozn: Svobodná vůle klienta může být využít služeb léčitele i mimo provozovnu. Proč by terapie dechem nemohla být prováděna pod rozkvetlou lípou, když s tím obě strany budou souhlasit? Proč ne na společné rekreaci? Na povinnosti mít provozovnu a/nebo kontaktní místo to nic nemění. Analogicky advokát může poskytnout radu na dovolené apod. Vzhledem k charakteru připomínky je třeba celý bod znovu formulovat ve smyslu navrhované změny)</i>	
	4	Z	§3 bod (3) doplnit dovětek „Poskytnutí služby a komunikace prostředky umožňujícími vzdálené spojení je přípustné“ <i>(pozn: email, telefon, skype...doporučení lze dát i takto)</i>	
	5	Z	§3 (4) nové znění: Na základě ohlášení a splnění požadavků tohoto zákona запиše oprávnění k provozování léčitelských služeb krajský úřad, v jehož správním obvodu se nachází místo, v němž budou léčitelské služby poskytovány; není-li takové, tak kontaktní místo. <i>(pozn: úřad nemá rozhodovat, ale při splnění požadavků zapsat). Je zde zřejmý rozdíl mezi veřejným zájmem ve zdravotních službách, kde i při splnění podmínek nemusí být povolení uděleno třeba</i>	

			<p><i>z důvodu nadbytku daného druhu lékařů specialistů v dané oblasti, a mezi léčitelskou soukromoprávní službou, kde při splnění zákonných podmínek musí úřad vzít na vědomí ohlášení poskytování léčitelských služeb a zapsat do rejstříku bez „volitelného rozhodování“.</i></p> <p><i>K diskuzi je možnost poskytování služeb ve více krajích – tuto nezpochybnitelnou možnost zákon neřeší nebo poskytovatele zapíše každý krajský úřad, kde bude působit?</i></p>	
	6	D	<p>§6 b je v rozporu s §12 (3) d – nedává smysl po odejmutí oprávnění kvůli tomu, že rok nebyla činnost praktikována, ji zakázat na 3 roky</p> <p>Doporučení: do §3 b) upřesnit sekvenci ..., a to po dobu až 3 let...</p>	
	7	D	<p>§19 a) – vynechat slovo „písemné“ – vydání potvrzení o zaplacené ceně může být v současné době i elektronickými prostředky – fakturou apod. Tuto problematiku podrobně řeší zákon o účetnictví ad.</p>	
	8	D	<p>§19 b) c) – umožnit zveřejnění cen a vymezení provozní doby také online, na volně přístupných www stránkách</p> <p><i>(pozn: většina léčitelských služeb je poskytována po domluvě bez pravidelné provozní doby, povinnost zveřejnění provozní doby je zbytečná – téměř u všech bude napsáno „po objednání“.</i> Tuto povinnost lze zcela zrušit)</p> <p><i>Cíle informovanosti klienta je dosaženo zveřejněním ceníku a provozní doby/objednání online lépe, než když až v místnosti očima bude vyhledávat ceník. Také má klient více času na rozmyšlenou, zda za danou cenu službu využije.</i></p> <p><i>Pokud bude zveřejněním cen služeb online zřejmé, že cílem poskytovatele není zatajovat ceník a tím omezit klienta v jeho právech, mělo by se k tomu přihlédnout při sankci dle § 24 (1) h. Formálně vzato, formulace v návrhu zákona připouští možnost mít ceník online a zpřístupnit jej klientovi v místě poskytování služeb.</i></p>	
	9	Z	<p>§19 e) V současné době takové pojištění na trhu NEEXISTUJE, bylo o něm jednáno opakovaně. Zajistí zákon jeho existenci za finančně</p>	

			<p>přiměřených podmínek? Pokud ne a tvůrce zákona nedoloží nezbytnost tohoto opatření často se vyskytujícími poškozeními zdraví klientů ze strany poskytovatelů léčitelských služeb a potřebou jejich náhrad, tak nemá v zákoně být uloženo jako povinnost.</p> <p>Tato podmínka se týká budoucích neznámých skutečností a nesmí se stát překážkou pro činnost léčitelů a) pro nemožnost plnění – pojištění neexistuje, b) pro potenciálně neadekvátní nákladové požadavky pojišťoven „když je to povinné“</p> <p><i>(pozn: S dobrovolným pojištěním odpovědnosti v zásadě souhlasíme a jednali jsme s pojišťovnami. Zástupce pojišťoven zabývající se pojištěním odpovědnosti Kooperativa a Česká pojišťovna tvrdil, že neznají pojistná rizika, tedy nemohou nastavit pojistné plnění.)</i></p> <p>Navrhujeme vyřazení bodu §19 e) a k němu příslušející body zejm.§24 (1) g</p>	
	10	Z	<p>§21 (1) Nové znění – „Informace o charakteru poskytovaných léčitelských služeb a reklama na léčitelské služby obsahuje informaci, že se nejedná o poskytování zdravotních služeb.“</p> <p><i>(pozn: Klient má právo být zřetelně upozorněn, že se nejedná o poskytování zdravotních služeb. Nicméně slovo reklama není jednoznačné, i vizitka nebo cedule označující místo poskytování služeb může být chápáno jako reklama a na takových místech psát „vždy“ tuto informaci se jeví nadbytečné. Nové znění lépe stanovuje povinnost seznámit s odlišným charakterem od zdravotní služby při zachování přiměřenosti)</i></p>	
	11	Z	<p>§23 (1) Jestliže neexistuje jednoznačná definice kdo je a kdo není léčitel, je pokuta za neregistraci zcela neadekvátní</p> <p><i>(dostane babička za doporučení lipového čaje milionovou pokutu, protože není v registru?) Výše takovéto pokuty je na libovůli úředníka? Z hlediska zneužitelnosti nebo korupčních rizik velmi zásadní.</i></p>	

	12	Z	§23 (2) bývá zvykem při pokutách rozdělit horní hranici zvláště pro právnické a zvláště pro fyzické osoby. Navrhujeme znění (při respektování současné horní hranice, s níž nesouhlasíme z důvodu 11): „ Za přestupek lze uložit pokutu právnické osobě až do výše 1 000 000 Kč a až do výše 100 000 Kč fyzické osobě. “	
	13	D	§24 (1) b – nebo mu Ne umožní... doplnit chybějící „ne“	
	14	D	§24 c) V rozporu s § 18 písm. a) - v návrhu žádné písmeno „a“ v §18 není (opravit)	
	15	Z	§24 (1) e - jak diskutováno v připomínce 3, bylo by omezením neumožnit oběma stranám (poskytovateli a klientovi) domluvit se svobodně na místě poskytnutí služby. Sankcionování téhož je právně vadné a omezuje svobodnou vůli klienta <i>(když bude klient na společné rekreaci s poskytovatelem, proč by nesměl využít jeho služeb?)</i>	
	16	Z	§24 (1) g – diskutováno v připomínce 10 – pojištění neexistuje, nelze tedy za jeho absenci sankcionovat	
	17	D	§24 (1) h) i) – diskutováno v připomínce 9 – umožnit online přístup k cenám a provozní době (tu lépe zrušit)	
	18	D	§29 navrhujeme místo 3 měsíců umožnit 6 měsíců V současné podobě je nepoměr mezi povinnostmi budoucího poskytovatele hned do 3 měsíců od nabytí účinnosti hlásit se o oprávnění (možná nebudou formuláře atd.), proti tomu správní orgán má celých 12 měsíců na vyřízení.	
	19	Z	Žádáme o přeformulování §29 ve smyslu, že poskytovatel ohlašuje záměr poskytovat léčitelské služby a příslušný správní orgán vydá rozhodnutí v souladu se splněním nebo nesplněním požadavků kladených tímto zákonem. Opakované slovo žádost zde vyznívá nepatříčně podřízeně, ohlašuje je lepší.	

Z/D – zásadní nebo doporučující

Důvodová zpráva k návrhu zákona – připomínky k důvodové zprávě

Obecné připomínky, které platí pro celý text. Je nutné sjednotit pojmy v návrhu zákona a důvodové zprávě. V návrhu zákona se správně mluví o klientech, v důvodové zprávě (chybně) o pacientech. V návrhu zákona se mluví o léčitelských službách, v důvodové zprávě o komplementární a alternativní medicíně.

Takto formalisticky vypracovaná důvodová zpráva není důvodovou zprávou v pravém slova smyslu a účelu. V naprosté většině bodů konstatuje, co si lze přečíst v jednotlivých paragrafech bez toho, aby účel a důvod vzniku toho kterého bodu paragrafu věcně zdůvodnila. Není tedy zřejmé, proč je nezbytné zavést si pojištění, proč se nesmí služby poskytovat mimo provozovnu a mnoho dalšího.

Kdyby se tvůrce obtěžoval nad důvody vzniku jednotlivých povinností zamyslet, shledal by jejich pravou podstatu. Věčné opakování „...obdobně, jako je tomu v případě oprávnění k poskytování zdravotních služeb“ ukazuje na základní neznalost rozdílu mezi léčitelскими postupy a zdravotnickými vědeckými postupy. Ty druhé léčí nemoc (téměř) bez ohledu na individualitu člověka, léčitelské postupy léčí člověka jako celek s přihlédnutím k potíži, která je však chápána jako součást celkového stavu. V takových případech je odůvodnitelné, že rentgenolog nebo operatér musí činnost vykonávat na registrovaných přesně připravených místech a pro relativně velké riziko by měl být pojištěn, zatímco energetický léčitel může působit pod rozkvetlým stromem a riziko poškození klienta je ne-li nulové, tak nepatrné.

V důvodové zprávě se porovnává analogie získávání povolení k poskytování zdravotních služeb a léčitelských služeb. Zatímco však realizace zdravotnických služeb vychází ze zdravotnické politiky ministerstva zdravotnictví, krajů atd. k zajištění zdravotních služeb v přiměřeném množství a za veřejné prostředky (proto úřady rozhodují a i při splnění podmínek nemusí oprávnění udělit, jsou de facto objednavatelem služeb), poskytování léčitelských služeb je podnikatelskou službou, která se realizuje na základě oznámení poskytovatele a splnění zákonem daných podmínek. **U léčitelských služeb jde o vyvážený vztah poskytovatele a dohledového orgánu** (kterým by stejně dobře mohlo být ministerstvo kultury nebo průmyslu a obchodu), nikoli stav podřízeného a nadřízeného jako u zdravotních služeb.

Je třeba znění paragrafů v návrhu zákona a důvodové zprávě upravit tak, aby bylo zřejmé, že po ohlášení zájmu poskytovat léčitelské služby a splnění zákonných podmínek **bude krajským úřadem realizováno zapsání do Rejstříku**, nikoli že o to poskytovatel žádá a krajský úřad rozhoduje – vzor v připomínce 21, použilo by se na více místech. Analogií ohlášení je zápis volných ohlašovacích živností.

Homeopatická společnost, z.s.	20	Z	<p>Bod 1.</p> <p>a) V roce 2000 při vyřazení volné živnosti „přírodní léčitel“ ze živnostenského zákona bylo zrušeno přibližně dvacet tisíc živností, ne stovky, možná tisíce</p> <p>b) V textu návrhu se mluví o léčitelích, v důvodové zprávě o poskytovatelích služeb v oblasti komplementární a alternativní medicíny. Navrhujeme v textu vyjasnit pojmy a vztahy mezi nimi (léčitelství není CAM a naopak, pouze se částečně překrývají)</p> <p>c) Odstavec začínající slovem „Regulace“ lze celý vyřadit a nahradit např: V roce 1991 vzniklo usnesení vlády ČSFR, které vyjádřilo záměr zákon o léčitelství vytvořit. Nyní tento zákon zajišťující svobodnou volbu péče o zdraví a současně přiměřenou ochranu klientů využívajících léčitelské služby vzniká.</p> <p><i>(pozn: „opakovaně se objevující případy poškozování“ – lze zveřejnit informace o množství a závažnosti těchto případů? Jak je možné, že Ministerstvo zdravotnictví a vlády ČR nekonaly 27 let, když záměr vytvořit léčitelský zákon pochází z roku 1991? Zdůvodnění nutnosti vzniku zákona vnějšími důvody není nutné, stát nekonal co měl. Konečně naplňuje splnění tohoto závazku a k tomu se má hrdě hlásit, nikoli že něco zanedbal a nyní to „hasí“)</i></p> <p>d) „...nemá žádný dopad z pohledu diskriminace...“ Náš názor je, že vzhledem k všeobímaající definici nepochybně zákon má velmi silně diskriminační charakter. Např. osoba s preferencí buddhismu nebo taoismu praktikující jógu a předávající své zkušenosti ostatním (i zdarma) by podle toho znění musela buď ukončit činnost nebo se nechat za poplatek zapsat do léčitelského rejstříku (ovlivňuje jóga zdraví – asi ano, takže pokud by se nezapsal, hrozí milionová pokuta). Proto je nutná úprava definice v §2.</p>	
-------------------------------	----	---	--	--

	21	Z	<p>Bod 2. první dva body principů regulace</p> <ul style="list-style-type: none"> - Z prvního bodu je pojem „vrchnostenské nadřazenosti“, že úředník poskytne oprávnění. Vhodnější se zdá např. „Poskytovat léčitelské služby smí jen osoba způsobilá podle tohoto zákona, kterou místně příslušný krajský úřad zapsal do Národního registru poskytovatelů léčitelských služeb“ - Nesouhlasíme s tím, aby jakákoli léčitelská činnost byla vyhrazena jen na ohlášené provozovny. Neexistuje pro to důvod (s výjimkou pohodlí kontrolorů), zato tento přístup omezuje možnost dostupnosti léčitelských služeb klientům, někdy ji zcela znemožňuje – terapie vodou může být nutná v tekoucí přírodní vodě, léčba objímáním stromů v lese, meditace při úsvitu na vrcholu hory apod. V neposlední řadě si může klient vyžádat konzultaci mimo provozovnu – např. se potká s poskytovatelem na dovolené u moře a chce tam využít jeho služeb. <p>V bodě 2. máme stejné výhrady k diskriminaci jako v bodě 1.</p>	
	22	Z	<p>Bod 3. Vysvětleno v připomínce 20. Stát 27 let zanedbával v této oblasti povinnosti, přestože je přislíbil upravit zákonem už v roce 1991. Navrhujeme, aby místo vyzdvihování škod, které tato laxnost způsobila, byla v textu zdůrazněna pozitiva ze zákona plynoucí.</p> <p><i>(pozn: stěžovat si, že není přehled o poskytovatelích, kteří byli všichni do roku 2000 registrováni v živnosti přírodní léčitelé a z iniciativy (zřejmě) Ministerstva zdravotnictví byla tato živnost zrušena není šťastné)</i></p>	
	23	Z	<p>V současné podobě je návrh zákona v rozporu s ústavním pořádkem z důvodů</p>	

			<p>a) definice léčitelských služeb je všeobíejmáející, z toho ad absurdum plyne, že každá osoba v ČR by se musela registrovat v Rejstříku</p> <p>b) povinnost sjednat si pojištění, které reálně neexistuje v danou chvíli prakticky zakazuje léčitelskou činnost</p> <p>c) povinnost poskytovat léčitelské služby výhradně v nahlášených provozovnách je omezující, ač pro to neexistuje zřejmý důvod (bezpečnost práce, hygiena atd.) Jedná se o nedostatečně odůvodněný požadavek tvůrce zákona – viz. připomínka 21.</p> <p>d) možné je porušení principu právní jistoty a práva podnikat – po dobu od 1991 (záměr vlády) do vzniku tohoto zákona desítky tisíc osob realizovaly vzdělání v různých oborech léčitelských služeb (homeopatie, tčm, akupunktura) a investovaly do něj v dobré víře, že následně budou moci na trhu poskytovat služby. Stát se vůči tomuto stavu nevymezil, nebránil mu. Měla by tedy být zachována kontinuita a vyjádřit např. v důvodové zprávě možnost tyto metody dále jako léčitelské služby poskytovat. Jedná se o ústavně chráněný oprávněný hospodářský zájem.</p>	
	24	Z	<p>Korupční riziko je přítomné ve dvou podobách. Jednou je v současné podobě veliká rozhodovací pravomoc správního úředníka rozhodovat o výši pokuty – až do výše 1 000 000 Kč. Kde je hranice, kdy za nezaregistrování někdo dostane pokutu 1000 Kč, 10 000 Kč nebo milion?</p> <p>Druhé riziko plyne z všeobíejmáející definice – de facto každý může být obviněn z „poskytování léčitelských služeb“ (protože podal našim dětem čerstvý džus – slouží ten k zlepšení zdraví? Říká se to...), tedy může být zákon zneužit k formálně legální šikaně.</p>	
	25	D	<p>V důvodové zprávě má být vyjádřeno, že poskytovatel léčitelských služeb vede záznamy v souladu s charakteristikami svého oboru (není zdravotník, může zapsat jen informace sdělené klientem, ale</p>	

			není oprávněn stanovovat zdravotní stav podle pravidel zdravotních služeb). Zákon neřeší možnost, kdy klient nesouhlasí s uchováním svých osobních údajů, což vzhledem ke GDPR může učinit, jedná se o vyšší právní normu než tento zákon, který stanovuje povinnosti poskytovatelům služeb, ale nikoli jejich klientům.	
	26	Z	K § 19 V důvodové zprávě není zmíněna povinnost sjednání pojištění. Tento požadavek je však třeba a) umožnit vytvořením takového pojištění MZd., b) odsunout jeho povinnost do doby vzniku existence takového pojištění c) ponechat jej jako dobrovolné. Nerozporujeme možnost požadavku mít takové pojištění, ale zákon jej nemůže požadovat, pokud neexistuje nebo nezajistí, že existovat bude, a to za reálně splnitelných podmínek . Důvodová zpráva neuvádí, proč je nutné, aby měli léčitelé pojištění.	